

mladenič Jožef Dajčman, doma od S v. J a k o b a v Slov. gor. Bil je hraber junak. Dne 2. avgusta je bil od italijanske krogle zadet naravnost v glavo in je bil takoj mrtev. Tudi njegov oče se nahaja na tirolski meji.

Na italijanskem bojišču je padel dne 6. junija mladenič Al. Pevec iz B o l e h n e č i c pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Bil je iz poštene katoliško-narodne hiše, v katero že dolgo let zahaja „Slovenski Gospodar.“ Nad 15 mesecev se je boril na različnih bojiščih. Deloval je rad pri naših katoliško-narodnih društvih. Bil je več let predsednik Mladeniške Zveze in voditelj Marijine družbe. — Dne 21. julija je padel na tirolskem bojišču nabudu mladenič, učiteljski in enoletni prostovoljec-poddesetni, Stanko Pokrivač iz J a s t r e b e c pri Sv. Bolifenu. Zadel ga je granata. Vrl mladenič je iz frirazredne ljudske šole stopil v učiteljsko, kjer je z neumorno vstranostjo dovršil drugi letnik. Radi svojega tihega, mirnega in odkritosrčnega vedenja je bil veselje staršev in učiteljev. — Naš prijatelj Pukmejster Martin nam piše iz bojišča: Dne 3. septembra je padel mladenič Vinko Cvikel od 87. pešpolka, 6. stotnije, doma iz S o s t a n j a. V najlepši mladosti mu je nemila smrt pretrgala nit njegovega veseliga življenja. Bil je neustrašen fant in izloren pevec. V noči od 2. na 3. septembra sva še bila skupaj na patrolji. Naenkrat prileti salva sovražnih granat v naše postojanke. On je bil takoj mrtev, jaz in še nekaj drugih tovarišev pa vsi močno ranjeni.

Izgubili smo večletnega naročnika „Slovenskega Gospodarja“ in uda Kmetijske družbe, Alojzija iz znane hiše Zelenik, p. d. Andrašove iz L i v a n j e o pri S v. U r b a n u blizu Ptujja. Najstarejši sin Alojz, veleposesnik v Bišu, je bil od začetka vojske v Galiciji. Ko se je prestavil III. armadni zbor na italijansko bojišče, je prišel zdrav domu na dopust, ker je želel še videti svoje domače, posebno otročiče in ženo. Dne 17. julija 1916 je bil zadet od sovražnega šrapnela. K večnemu počitku so ga djali v vasi Belvođu. Zapuša 4 nedorastle otročiče, ženo in starše. Služil je pri domobranskem pešpolku št. 26, kot deseterik. Ker se je hrabro vojskoval, je bil odklikan z hrabrostno bronasto in srebrno svetinjo II. razreda. Tolažil je svojo mater, ki ni vedela za svojega sina Jožefa, veleposesnika v Livajncih, ki je služil kot četovodja pri pešpolku št. 87. Jožef je bil leta 1914 ranjen v Galiciji. Ni se vedelo, ali je živ ali mrtev. Pozneje je pisal, da se nahaja zdrav v ruskem vojnem vjetništvu. Sin Franc, posestnik v Krčevinah pri Vurbergu, se nahaja na italijanskem bojišču ter služi pri domobranskem pešpolku št. 26, in je še zdrav. Najmlajši sin Janez je še tudi zdrav. Zelimo torej Jožetu, Francu in Janezu srečne vrnitve, da posušijo solze žalujoči materi, Alojzu pa večni mir in počitek. Saj šel z veseljem s četo je vojaško, ki čakala je sovrage strastno, bratom rekel je junaško: Smrt ali zmagava, vse nam boče častno!

Iz M a k o l se nam piše: Nemila voska si je izbrala tudi iz naše župnije zopet celo vrsto krvavih žrtev. To so vrli mladeniči: 1. Rebernišek Jožef iz Makol, 2. Mušič Franc, tudi rojen Makolčan, 3. F. Rojs, Jelovec, 4. Jančič Janez, Sv. Ana, 5. Plavčak Jurij, Sv. Ana, 6. Jurše Franc, Sv. Ana, 7. Sovič Janez, Dešno, 8. njegov brat Sovič Jožef, Dešno, 9. Lepej Janez, Mostečno, 10. Kodrič Blaž, Mostečno, 11. Kovačič Janez, Ložnica, 12. Matažen Jožef, Ložnica, 13. Novak Simon, Štatenbreg, 14. Babšek Jož. Štatenbreg, 15. Dovar Jakob, Štatenbreg, 16. Pepelnak Franc, Štatenbreg, 17. Skledar Jožef, Štatenbreg, 18. Zumer Matija, Stopno, 19. Samastur Vinko, Stopno. Slava njih spominu! Bog jim daj vsem vesela nebesa!

ral s kako prav okusno gosjo bedro. Vsi gospodje so me zavidali radi te prednosti in dobička pri dobrobrskih damah, najbolj pa sem bil teh gostih vabil vesel jaz sam, ker sem si zalival grlo s pristnim in dolgo pogrešanim vincem ter užival nekaj več in tudi boljšega kot je vojaška menaža.

Pa jaz se menda res nisem rodil pod zvezdo sreče, kajti tudi tokrat, ko sem se je oklepal s tolikim prepričanjem v njeno vsaj začasno trajnost, se mi je izmuznila prehitro in za vedno zatoni tudi pri teh bogaboječih dveh dušah. Ženici ste imeli na svojem dvorišču za hišo na verigi v zafu zbiti hišici pseta rjave barve in brez repa. Sčene, dasi pripe-to, ni bilo hudobno in grizljivo, pač pa je imelo slabo, da ne rečem grdo navado, ki nam je v marsikateri noči udarjala na ušesa in nam prekinjala sladko spanje. Kratko in malo, pes je bil, da se razumemo vsi, mesečen in je oznanjal ob mesečnih nočeh lunine medle žarke od njenega vzhoda in do zahoda z glasnim, tulečim: av, av, av! brez vsake vevice in pike odnora. Drugi gospodje so vdano prenašali to godbo, pritoževal se pa tudi jaz nisem, dasiravno sem zaklinjal večkrat prav nevoljen to pasjo nepotrežno razvado.

Nekega večera pa sva se vrnila s stotnikom Franciom prav utrujena in precej pozno iz daljše ježe. Komaj naju zaziblje zasluženi zaspanec, že naju predrami zamolkli: u—u—u, av—av—av! Franci me dregne, rekoč:

„Januš, vstani in preklesti to mreino, ti si bolj vajen takemu poslu, če ne, ne bova oči zatislila do belega dne ne!“

Dalje prih.)

Dne 13. sept. je laška granata na tirolsko-laški fronti uničila življenje hrabremu in pridnemu avstrijskemu vojaku in slovenskemu rojaku Ant. Zim-polsk iz S r o m e l j pri Brežicah. Bil je pri celi stotniji priljubljen, kakor pri častnikih tako pri moštvu zaradi svoje pridnosti in potrpežljivosti. Vojaki Slovenci mu kot prijatelji ohranimo trajen in časten spomin.

Zelo veliko žrtev zahteva sedanja vojska. Tudi Matevž Bolskar iz Črnega Vrha, St. Jurij ob T a b o r u, 33letni posestnikov sin, sedaj edini na domu, je položil na oltar domovine največji zaklad, svoje mlado življenje. Dne 26. avgusta je umrl v ruskem vjetništvu v Samarkandu. Ranjki naš Matevž je bil vseskozi blaga duša. Bodi mu tuja zemljača lahka!

Padel je dne 30. septembra Franc Setine, enoletni prostovoljec, narednik 87. pešpolka, 6. stotnije, zadet od sovražne granate. Padli, ki je sin nadučitelja Franca Setine na P r e v o r j u, je leta 1915 dovršil gimnazijske študije in bil star 22 let.

Črnovojnik Martin Pukmejster nam piše: D o š l a je žalostna vest, da je pred nekaj dnevi na južnem bojišču padel Maks Straus, doma iz S m a r t n a pri Celju. Služil je pri 87. polku. Bil je vrl in hraber mož. Kolikokrat je v prostih urah v krogu tovarišev pod njegovim vodstvom zaorila slovenska pesem ter odmevala daleč tja po kraški zemlji, da je postalo marsikatero oko solzno. Rajni je bil dolgoletni zvest naročnik „Slovenskega Gospodarja.“ Bog tolaži njegovo ženo in dobro mater. Tebe pa, dragi prijatelj, hočemo ohraniti v trajnem, blagem spominu.

Cez leto dni nismo mogli ničesar zvedeti o B a b i č e v e m L o j z e t u iz S t a r e c e s t e pri L j u t o m e r u, ki je služil pri X. bataljonu, 3. stotniji 87. pešpolka. Sele sedaj smo dobili žalostno poročilo od avstrijskega Rdečega križa na Dunaju, da je Lojze žrtvoval že lani meseca julija svoje mlado življenje za cesarja in domovino v bojih na D o b e r d o b u. Bil je vzlede pravega dobrega otroka ter so starši zgubili z njim kot edinim sinom svojega najljubljenejšega otroka, svojo oporo za stara leta. Lojze ni samo obetal postati dober gospodar, ampak tudi vrl in u-men občan, kajti bil je zelo nadarjen in teh darov ni zanemarjal, ampak iskal razvedrila v dobrih knjigah in časopisih. Vsem nam ostane Lojze v najlepšem spominu.

Domovini na oltar je dne 23. septembra položil v najlepši dobi svoje življenje Antoa Cafnik, posestnik v M o č n i pri S v. M a r j e t i ob P e s n i c i. Bil je mož lepega vedenja in krščanskega življenja, dober gospodar, zvesti mož svoje žene in skrben oče svojih otrok. Priljubljen je bil pri svojih sosedah zaradi svoje krotkosti in ljubeznivosti. K vojakom je bil poklican dne 17. januarja 1916 in je devet mesecev zvesto spolnoval dolžnosti do Boga in cesarja. V bolnišnici v Puli mu je smrt pretrgala nit življenja v 47. letu svoje starosti. Rajni zapuša ženo in tri nepreskrbljene sinove. Nepozabni mož, sladko in mirno spi, dokler nas angeljska trobenta k življenju ne zbudi.

Bodi vsem padlim slovenskim junakom zemlja lahka!

Sklicanje državnega zbora.

Predsednik poslanske zbornice dr. Silvester je razposlal na načelnike strank vabila, v katerih jih vabi za dan 23. oktobra k razgovoru, ali se naj skliče poslanska zbornica in ali načelniki jamčijo za miren razvoj zborničnega zasedanja. Češke stranke niso zelo navdušene za zasedanje in pravijo, da je šlo tudi dosedaj brez državnega zbora in da poslanci niso voljni, prevzeti odgovornosti za to, kar je vlada že ukrenila.

Nemci o vojskovanju.

Na Nemškem je veliko prostosti in tam je državljanom tudi dovoljeno, izraziti svoje mnenje, ali dela državni kancelar pravo politiko ali ne. Nekateri očitačo državnemu kancelarju, da on zavira brezobziren boj podmorških čolnov proti Angliji in drugim sovražnikom, ker jih noče z ozirom na to, da bo vendar moral enkrat z njimi mir sklepati, popolnoma odbiti. Nadalje mu očitačo, da ni Italiji napovedal vojske takoj ob začetku italijanske vojske proti Avstriji, ker bi potem nemško-avstrijska armada že stala lahko v Apeninah ter imela krajšo bojno črto, kakor sedaj. V razgovoru se da reči, da državni kancelar Bethmann-Hollweg gotovo boljše pozna zunanje razmere, kakor njegovi nasprotniki in da je politiko lažje delati po izvršenih dogotkih, kakor pred njimi. V odseku nemške zbornice za zunanje zadeve se sedaj veliko razpravlja o kancelarjevi politiki.

Volitev predsednika v Severni Ameriki.

Dne 8. novembra je volitev predsednika Severo-ameriških Združenih držav. Poročila o pripravah za volitev so sicer jako skopa, toda spoznati se da iz

njih vendar le, da bo brčkone zopet izvoljen za predsednika dosedanja predsednik Wilson. Wilson je velik prijatelj Anglije in tih ter prikrit nasprotnik Avstrije in Nemčije. Znano je, da je Wilson zahteval odstranitev našega poslanika Dumbe, ki je odgovarjal Avstrijcem, da bi delali v ameriških fabrikah municijo za naše sovražnike. Avstrija sedaj nima svojega poslanika v Severni Ameriki. Tudi Nemčiji dela Wilson zaradi podmorškega boja neprestano težave. Na zunaj se dela Wilson kajpada, kakor da bi bil silno nepristranski. Ravno ker mora vsaj na zunanji varovati značaj nepristranosti, za to nekateri mislijo, da bo sedaj koj po volitvi vprašal vojskujoče se države, ali so voljne skleniti mir in pod kakimi pogoji. Izvolitev bi bila najboljša prilika, da nastopi kot nepristranski posredovalec za mir.

Nemški P-čolni v Ameriki.

Veliko pozornost vzbujajo poročila, da se je več nemških podmorških čolnov pojavilo pred severo-ameriško obaljo in da je potopilo že celo vrsto sovražnih ladij. P-čola št. 53 je dne 7. oktobra priplul v severoameriško pristanišče Newport in je prinesel nemškemu poslaniku grofu Bernstorffu lastnoročno pismo cesarja Viljema za ameriškega predsednika Wilsona, katero mu je Bernstorff že tudi izročil. Cesar Viljem odgovarja Wilsonu na njegovo, pred kratkem mu doposlano pismo glede ameriške pomoči poljskemu prebivalstvu. Četverosporazumovi listi pišejo, da je cesar Viljem prosil Wilsona za mirovna posredovanja. Iz Vašingtona in Berlina pa se zanika, da bi se v cesarjevem pismu, oziroma v pogovoru med Wilsonom in Bernstorffom sploh omenila besedica o miru. Pač pa je baje Wilson radi delovanja nemških P-čolnov ob ameriški obali zelo razburjen.

Koliko ladij so P-čolni potopili.

Natančnega števila ladij, ki so jih P-čolni na potu v Ameriko in ob ameriški obali v mesecu oktobru potopili, se še ne more fognati. Nekatera poročila pravijo, da znaša njih število nad 60. Dne 4. oktobra je nek P-čoln na potu v Ameriko potopil francoski parnik „Gallia“, ki je vozil 2000 francoskih in srbskih vojakov. Rešilo se je 1362 mož. Na nekaterih potopljenih ladjah so bili tudi Amerikanci. P-čolni pa navadno spravijo potnike, predno potopijo ladjo, na varno. Ali bo radi poostrenejega boja P-čolnov nastal nov spor med Ameriko in Nemčijo, se še danes ne da reči.

Rumunsko bojišče.

Rumuni se umikajo iz Sedmograškega! Na celi črti od Oršove do bukovinske meje na severu potiskajo naše čete Rumune nazaj čez mejo. Najvažnejši uspeh našega orožja proti Rumunom od zadnjega našega poročila je sijajna z m a g a pri mestu Braševu (Kronstadt). Po tri-dnevni vroči boji so se naše čete v soboto, dne 7. t. m., polastile tega mesta, ki leži severno od obmejnega prelaza Predeal. Plen pri Braševem je izredno velik. Še večji pa je pomen naše zmage. Rumunska fronta je pri Braševem nekoliko razbita v dva dela. Na fronti med Braševim in Oršovo so naši iztrovali Rumunom celo vrsto obmejnih višinskih postojank. Pri Vulkanskem prelazu (južno od Petrovega) stojijo deli naših čet celo že na rumunskih tleh. Na fronti od Braševga proti severu do bukovinske meje so naši v uspešnih bojih z Rumuni. Tukaj so naši dne 6. t. m. zavzeli mesto Szekely-Udvarhely (Oderkellen) severozahodno od Braševga. Smelo lahko rečemo, da je cela rumunska fronta na Sedmograškem omajana, dasiravno dobivajo Rumuni neprestano pomoč.

Iz Dobruče nobenih posebnih poročil. Obe sovražni armadi se pripravljata na bodoče boje. O ponesrečenem rumunsko-ruskem prehodu čez Donavo pri Rahovem, o katerem smo že zadnjič pisali, se še poroča, da je tam izgubilo življenje do 15.000 ruskih in rumunskih vojakov.

Braševu naše.

Pet tednov, t. j. od 30. avgusta do 7. oktobra, so bili Rumuni gospodarji sedmograškega mesta Braševu. Dne 4. oktobra se je na severni, zahodni in vzhodni strani mesta razvila huda bitka, ki je trajala cele tri dni in se je dne 7. oktobra končala s popolno zmago naših čet. Sovražnik je od severovzhodne strani iz doline reke Alute dobival neprestano ojačenja, ki pa niso bila v stanu, našega prodiranja proti Braševu ustaviti. Armada generala pl. Falkenhayna se je v soboto, dne 7. oktobra, v krvavih poličnih bojih polastila mesta Braševu in potisnila sovražnika proti jugu na mejno gorovje.

Velik plen v Braševem.

V bitki pri Braševem so naši odvzeli Rumunom: 1175 vjetnikov, 25 topov (med temi 13 težkih), mnogo municijskih vozov in orožja, 2 lokomotive, čez 800 železniških vozov, ki so bili popolnoma obloženi